

планинската кжща (родопската). Въ приземието освенъ кжщата има и соба и чардакъ, който преминава презъ цѣлиятъ фронтъ на сградата. Отъ чардака се влиза по отдѣлно въ дветѣ помещения, които пкъъ се съединяватъ по между съ врата. Сжществуващиятъ сега килеръ къмъ собата е сжществуваълъ и по-рано. Стълбата за етажa е външна и е развита въ чардака, тя е еднораменна. Височината на приземието е 2.30 м., а на етажa 2.40 м. Сега сградата е покрита съ керамиди, но по-рано е била съ каменни плочи. Стенитѣ на приземието сж каменни съ широка свободна варова fuga работена едновременно съ иззидването на стената. Етажнитѣ стени сж паянтови: дървенъ скелетъ съ плетъ и дебела двустранна глинена мазилка.

П л а н и н с к а к ж щ а. — Планинската кжща, която по това време се е строила въ Родопитѣ, Пирина, Срѣдна гора и Стара планина е имала чисто дървенъ скелетъ (блоковъ). Стенитѣ ѝ сж били изработени отъ цѣли дървени стебла прекръстосани въ жглитѣ на сградата. Въ този видъ изработени стени, въ наше време, много наредко се срѣщатъ въ родопскитѣ и пирински села и въ нѣкои села въ Руй планина. Отъ тази конструкция, се е запазила днесъ само частъта отъ изгледнитѣ външни стени надъ последниятъ гредоредъ до стрѣхата, и то въ селскитѣ и градски кжщи на родопскитѣ и пирински села и градове. (гледай кжщата въ с. Каменица, Якоруда и пр.).

Паралелно съ това се развива и паянтовата кжща отъ типътъ на днешната жеравненска, района на която по-рано е билъ по-голѣмъ и е заемалъ почти цѣлия централенъ балканъ.

Изобщо, както полската, така и планинската кжща отъ този периодъ, по нищо не се различава въ разпредѣлението си отъ онази форма и видъ въ която се вижда днесъ. Известни измѣнения се констатираатъ отчасти и то въ планинската кжща, въ материяла, а отъ тука и въ конструкцията, което отъ своя страна е повлияло повече или по-малко въ външниятъ ѝ изгледъ. Особено сградитѣ отъ XIX вѣкъ въ по-голѣмиятъ си брой сж запазени и до днесъ и даватъ ясна представа за строителниятъ маниеръ отъ това време. Отъ времето на предсвободителната епоха Ф. Каницъ дава въ една гравюра, изгледъ на селско стопански дворъ на едно полско земледѣлческо стопанство отъ с. Сухиндолъ (обр. 15), гдето нито жилищната кжща, нито стопанскитѣ сгради се отличаватъ въ нѣщо отъ днешнитѣ.

Отъ сжщиятъ периодъ е кжщата отъ с. Забелъ — трънско (обр. 16)